

مجموعه سنون

از

جمعیت علمیه عثمانیه

ایکینجی پنه

محررم

نومرو ۱۳

استانبول

جمعیت علمیه عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنشد

۱۲۸۰

وبلكه جمله سنی تماماً تحصیل ایده بیلور ایدی . فقط الیوم غایت توسع
ایدرك هر فصلی بر علم مخصوص حکمنه کیرمش و بوجهته کافه سنك
لا یقیله تعلم و اتقانه عمر انسانی تا مساعد بولنش اولدیغندن هر کس
حال و مسلکته موافق اولان برو یا خود ایکسینی انتخاب ایله کرکی کبی
تحصیلنه اهتمام و فقط دیگر نرندن بالکلیه بی بهره بولنق دخی جائز
اولیه جفتندن اناری دخی مختصراً تدرسه بر علم اجمالی تدارك ایلمی
اقتضایدر (ما حوی العلم جیعاً احد * لا ولو مارسه الف سنه *
انما العلم صنوف جهه * فخذوا من کل صنف حسنه).

(منیف)

(تاریخ بانقه بوجه عمومی)

بانقه کلهسی ایالیانجه دن مأخوذدر . قرون متوسطه ده (۱) ایالیان
شهرلنده کرک تجارک و کرک اقه تبدیلیه اشتغال ایدن صرافلرک
اوزرنده اقه صایق ایچون استعمال ایلدکلیریشختیه (بانقو)
اطلاق اولنور ایدی . بانقه لفظی و صراف معناسنه اولان
بانکیر کلهسی بوندن مشتقددر . و اولوقتک عادتک حکمنجه بر تاجر
ویا خود بر صراف تعهداتنه مخالف حرکته بولنور و شونی
بونق طولاندر مق مسلکته کیدرایسه افلاسنه علامت اولمق
(۱) میلادک ۳۹۵ سنه سندن ۱۴۵۳ سنه سنه یعنی روما شرق
ایمپراطورلغنک انقراضندن استانبولک فتحه دکین مرور ایدن مدتدر .

اوزره پیشخته سنی قرارل ایدی و بوکا ایتالیا بجه پیشخته معناسنه اولان (بانقو) کله سیله قیرلش دیمک اولان (روطو) کله سندن مرکب اولق اوزره (بانقوروطو) دینلدیکن فرانسرجه افلاس معناسنه اولان و الیوم بزم تجارتینده دخی مستعمل یولنان (بانقروت) لفظی دخی بوندن کیشدر .

ازمنه سابقده صرافلک معاملاتنی اچقه تبدیلنه منحصصر اولق جهتیله بانکد لفظی ابتداری یالکز اچقه تبدیل ایدن صرافلک معاملاتنه اطلاق اولنور ایدی . مؤخرأ اوروپاده امر مدینتک ترقبسیله خلق تجارت و صناعتک فوائدینی حس ایتدکده سرمایہ سی اولوبده بالذات استعمال ایدمهجهک اولنر اچقه لرینی بر مناسب فائض ایله صرافتیه اعطا و بونلرده سرمایہ تدارکی ضمنده استقراض ایچون کندورینه مراجعت ایدن ارباب صنایع و تجارتیه اقراض ایتمک اصولی محدث ایدوب بووجهله صرافلر سرمایہ داران ایله ارباب صنایع و تجارتیننده واسطه اولدرق بانکد معاملاتنی بدأ ایتشدر . شو حاله نظرأ بانکد معاملاتنی بانک نوط یعنی بانکد تحویلاتی و پولیچه و بونو و سائر سندات و اوراق متنوعه تجارتیهک ظهور و استعمالندن اول معرف اولوب فقط اولوقتک معاملاتنی شمیدیکی قدر و سعتلو اولدیغندن صرافانک معاملاتنی سرمایہ لری مقدارینی تجاوز ایدمهز ایدی . سندات و اوراق مذکورہک ظهور و استعمالی معاملات تجارتیهی بر بشقه صورته تحویل ایدوب بانک نوط مناسبتیه سرمایہ حقیقینک بر قاج مثلی معاملات اجراسنه

بول بولنش و تسهيل امور تجاريه ايجون پويچمه و بونو و سندات
سائر قيرلق صورتيله ائجه اقراضنه باشلانيلوب بوجمهله
دخى اسقونطو اصولى تخدمت ايلشدر . مقدملى صرافلر
بر مدت ائجه تبديليه بانقه معاملاتنى برلكده اجرا ايلشرايسده
رفته رفته امور تجارت كسب توسع ايتديكندن صرافاندىن
سرمايه سى مساعدا اوليانلر بالطمع ايلروسنه كيده ميدر
يالكز مسكوكات تبديليه اكتفا و مقتدر اولنلرى مسكوكات
تبديلى صنعتنى استحقاق ايدرك بوندىن صرف نظره ائجه سى
اولوبده استعماله مقتدر اوله يان اصحاب ثروتك ائچملى بنى الهرق
اصحاب صنايع و تجارته اقراض ايتك و پويچمه و بونو و سائر
سندات متنوعه تجاريه اسقونطو ايتك مثالو معاملات
اجرا سنه مباشرت ايلشدر .

بوجمهله صرافلق صنعتى ايكى صنفه منقسم اوله رق صنف اخيره
بانقه اطلاق اولمشدر . مؤخرأ اشبو بانقه معاملاتنى كللى سرمايه
و بعض امتيازاته متصرف قومانيالر واسطه سيله اجرا اولمغه باشليوب
كند بجه توسع ايدرك انكلتره و فرانسده بانقلى كى جسيم و عمومى
(۱) بانقلى تشكيل ايلشدر .

اوروپاده تشكيل اولنان برنجى بانقه و نديك بانقه سيدركه ميلادك
اون ايكنجى قرننده تأسس ايدوب تاريخ تأسسى بعض رواياته كوره
۱۱۵۷ و ياخود ۱۱۷۱ سنده ايسده تحقيقات صحيحه يه نظراً

(۱) عمومى بانقه لاله خصوصى بانقه لك تعريفى اون ايكنجى نومروده
محرر بانقه بمشده مذكوردر .

وندیکده بریسی ۱۱۵۶ و دیکری ۱۴۱۰ و اوچنجیسی ۱۵۸۰
 سندسی اوله رق اوچ بانقه تأسیس و بونلر مؤخرأ ۱۵۸۷ سندسی
 برلشدیریلوب و ندیک بانقه سی نایله معروف بانقه تشکیل قلمشدر.
 مذکور بانقه لر حکومتک اره صره دوچار اولدیغی مضایقه مالیدی
 دفع ایلمک مقصدیله تشکک ایلمش ایدی. مارالذکر و ندیک بانقه سی
 امانت بانقه سی نوعندن (۱) اوله رق معاملاتنی دخی تجار و سائر مک
 اقه لر نی حفظ ایله بونلرک صرافلغی خدمتنده بولنق و کنندی
 مشتریلری بیننده و قوعبولان بیع و شراده بری طرفندن اخره و برلیسی
 لازم کلان مبلغی بر حسابدن تنزیل و دیگرینه علاوه ایدوب بوججهله
 امور تجاریه نی تسهیل ایلمک و بانقه ایله دئما اخذ و اعطاسی بولسان
 ادملر ایله اولان معاملاتنده مدفوعاتنک فائضی مقبوضاتنک
 فائضندن بر مقدار زیاده اوله رق قارشولقلی فائض حساب ایتمک
 و کندوسیه اخذ و اعطاده بولنیوب مجرد حفظ ایله اسئلدیکی انده
 النق شرطیله اقه و سائر تودیع ایدنلردن جزوی بر مقدار اجرت
 حفظیه المق خصوصلرندن عبارت ایدی.

اولوقتلر حکومتلرجه مسکوکات مغشوشه ضرب ایتمک عادت حکمه
 کیرمیش اولمغله بانقه معاملاتنی مسکوکات متداوله اوزرینه اجرا اولنسه
 فیاتبجده اره صره وقوعه کلان تدنی و ترقی کرک بانقه و کرک مشتریلری
 حقنده مضرات عدیده نی مستلزم اوله جغی درکار اولدیغندن بانقه

(۱) بانقه لرک انواعی اون ایکنجی نومروده محر بانقه عثمانی بچشدنه
 ذکر اولنمشدر.

معاملات توده شائبه تغییردن بری و مجرد بر امر اعتباری اولوق اوزره اتون وکوشک قیمت حقیقه یلری نسبتیله بر اچده اتخاذا و استعمال اولتورایدی یعنی ینه الده مسکوکات مغشوشه تداول ایدرب فقط مسکوکات مذکوره یه حکومت طرفندن وضع اولان فیائنه ایاقلیه رق قیمت حقیقه سی اوزرینه اجرای معاملات قلتورایدی . شویله که مثلا ایکی درهم اتونی حاوی اولان برسکه بانقه جه یوز غروش اعتبار اولمش ایسه دائماً بو حساب اوزره کیدیلوب حکومت طرفندن بر بچق درهم اتونی حاوی اوله رق یوز غروش تداول ایتک اوزره برسکه چیقارلقدقه بانقه نک اعتبار اتیدی اچده حساب ایتک اتونک درهمی الی غروش کلمش اوله جغندن مذکور سکه یی بانقه یوز غروش قبول ایتیوب یتش بش غروش الورایدی . مذکور بانقه ونیدک جمهوریتک تاریخ انقراضی اولان ۱۷۹۷ سنه سنه قدر دوام ایدوب تاریخ مذکوره مؤسسی اولان حکومتله برابر مضحمل اولمشدر .

میلادک اون دردنجی قرن اواخرنده بارسلونده (۱) برامانت بانقه سی تشکیل اولمش ایسه ده چوق سورمه رک منفسخ اولمشدر . میلادک بیک درتوز یدنجی سنه سی جنوه ده (۲) سن جورج بانقه سی نامیله بر بانقه تشکیل اولمشدر . وتشکیلندن اصل مقصد لدی الحاحه حکومت اچده اقراضی ایدی . بودخی ونیدک بانقه سی مثللو امانت بانقه سی اولوب اصول و معاملاتجه اکا مشابهن

(۱) اسپانیاتک بلاد مشهوره سندنذر

(۲) ساردنیاتک باشلیجه شهر نندنذر

و استعمال ایندیکی اعتباری آنچه ایله اولوقتک مسکوکات مغشوشده سی
 بیشده یوزده اون بش فرق وار ایدی . مذکور بانقه
 ۱۷۴۰ سنده سی اوستریالو طرفندن نهب و غارت اولمغله مفلس
 و منقسخ اولمشدر .

۱۶۰۶ سنده سی آمستردامده (۱) بر بانقه تشکیل اولنوب بوهر نقدر
 سالف البیان بانقه لردن صکره تأسیس اولندیسه ده انلردن زیاده
 کسب جسامت و اعتبار ایشدر .

التیوز فیلورینلکدن قیجاوز پولیمهلر بدلاتی بانقه انچه سی حسابیله
 تسویه اولنمی حکومت طرفندن امر و تنبیه اولدیغنی جهتله
 شوشرط بانقه نك کسب وسعت و اهمیت ایلمسسه زیاده مدار
 اولمشدر . اشبو بانقه نك اعتباری انچه سیله مسکوکات متداوله
 بیشده یوزده بش فرق اولدیغندن هر کسه کندوسی یوزده
 بش زیاده سیله بیع ایدر و دیگرلردن یوزده درت زیاده سیله
 االرق یوجمتهله دخی یوزده برتمع ایلرایدی . اشبو بانقه مجرد
 حفظ ایچون کندوسسه تودیع اولسان اماناته قطعاً طوقیمه رق
 حفظ ایندیکندن کمال امیتله شهرت بولمشیدی . اون دردنجی
 لوتی زماننده فرانسرلر فلنکی اسنیلا ایتدکده هرکس بانقده
 اولان مطلوبنی تماماً الدقدن صکره مخزنلری کشاد اولندقدن
 حفظ اولنق ارزره مردوع اولان امانات حین اخندنه نزهه وضع
 اولنش ایسه اوراده بولنوب برلری بیله دکشدیرلماش اولدیغنی
 کورلش ایدی . فقط فرانسه اختلالی ائناسنده فلنکک فرانسه لو

طرفدن ايكنجی دفعه اسٲیلا سنده امانات مودوعه تماميله
بولنده ميوب بانقدهك دولته يكرمي درت مليون فرائق اقراض ايتش
اولديغی اكلاشيله رق خلقيك امنيتي منسلب وبوجهته اعتباردن
ساقط اولغله فسح اولندرق ۱۸۱۴ سنهسی لوندره وپارس بانقه لری
اصولنه توفيقاً برديكر بانته كشاد اولمشدر .

هامبورغ (۱) بانقه سی ۱۶۱۹ سنهسی تسكيل اولمشدر .
بونك سالف الذكر بانقهدردن يك چوق فرقی اولوب فقط امر اداره سی
زياده منتظم بر حالحه جريان ايتديكندن هيچ بروقتده كندو
قصوری اوله رق اعتبارينه خلل كليوب بعض كره حكومتك
مسكوكات مغشوشه استعمال ايلسندن وياخود مملكته دشمن
هجوم واسٲیلا ايتكدن ناشی مصاحنه سكته كلش ايسه ده
مؤخرأ ينه ايشنی يولده قويوب دوام ايلمشدر . اسكي بانقهدردن
يالكر اشبوه هامبورغ بانقه سی شمدی يه قدر پايدار اولمش يعنی تبديل
اصول ايتيوب امانت بانقه سی صورتنده قالمشدر .

۱۶۳۵ سنهسی تأسس اولنان روتردام (۲) بانقه سی هر وجهه
آمستردام بانقه سنه مشابه اولوب شوقدر واركه روتردام بانقه سی هم
بانقه اخڤه سيله و هم مسكوكات متداوله ايله اجرای معاملات ايلرايدی .
فقط مسكوكات متداوله حسابيله وقوعبولان معاملاتنده زياده اجرت
الديغندن تبحاره كوره بوشقی اختيارده بر فائده زائده يوغیدی .

(۱) الامانياتك بلاد مشهوره سندن سربست يعنی جمهوريت
صورتيله مستقلا اداره اولتور بر شهردر .

(۲) فليكنك باشليجه شهر لوندن بريسيدر .

۱۶۶۸ سنه سنده استقہولمده (۱) بر بانقه کشاد اولوب ابتدا تحویلات متداوله استعمال ایدن بانقه بودر. اسکی بانقه لردن زمانن بانقہ لرینه الك زیادہ مشابہ اولان مذکور بانقہ اولوب املاك وعقارات مثلاً اموال غیر منقولہ بی دخی استغلال ایله الحقه اقراض ایتمک اصول متخذہ سی ایجابندن اولغله از وقتندہ بر چوق اراضی و املاك بانقہ نك ید تصرفنہ کچدیکنندن بو حال مدت مدیدہ دوام ایدر ایسه مملکتك كافه اموال غیر منقولہ سی بانقہ یه انتقال ایدہ جکی مطالعہ اولنہ رق شو مخدورك دفعی ایچون بانقہ یه مدیون اولان اشخاصك فائض سنو یدن بشقہ هر سنہ رأس الماله محسو بأدخی یوزده بش اعطا ایله تسویه دیون ایملرینه قرار ویریلوب مخدور ملحوظ بر طرف ایدلمشدر .

(قدری)

(بقید سی صکره)

(مساكنك صحیحہ اولان تأثیراتی)

نوع بنی ادم خلقتدن صکره هوانك ابقاع ایدہ بیله جکی تأثیراندن كندولرینی وقایه ایچون مرور ازمنه ایله و یا خود کندو دست اهتماملریله اویولمش جسم اغاجلر قوغوقلرینی و مغاره دلیکلرینی مسكن انتخاب ایدرلر ایدی. قرنا بعد قرن قدمهادہ مسلك مدنیت اولدقجه بو مضیق مسكنلرك كندولره کافی اوله مدیغنی

(۱) اسوج دولتی پایتختیدر .